

KARVA Symposium 16 november 2019

Jean-Pierre TRICOT

METABLETICA: DE LEER DER VERANDERING

De meeste mededelingen op nationale en internationale medische congressen en symposia (ook bv. het najaarssymposium van vandaag), hebben betrekking op recente ontwikkelingen op het vlak van één specifieke medische specialiteit of situatie.

Zelden gaat men in op de meer humane oorzaken en gevolgen van de pathologie, m.a.w. geneeskunde in een breder perspectief, hetgeen in de Angelsaksische literatuur bestempeld wordt als “Medical Humanities”.

In de vijftiger jaren van de vorige eeuw introduceerde de Nederlandse psychiater Van den Berg het begrip “Metabletica”, de leer der verandering. Korte tijd nadien werd de Belgische psycholoog en UA-professor Jacques Claes een vurige verdediger van dit concept.

Onder Metabletica verstaat men dus de studie van de verandering. Komt van het Griekse Metaballein, wijzigen (dezelfde stam vindt men terug in het woord “metabolisme”).

De hedendaagse patiënt is meestal goed in staat in te zien of te ondervinden wat ziek worden en het voorkomen ervan voor hem of voor haar betekent. Maar zowel hijzelf als zijn zorgverstrekker kunnen moeilijk begrijpen en aanvaarden dat hun manier van reageren fundamenteel anders kan zijn dan die van hun voorouders of van andere bevolkingsgroepen in de wereld.

De taak van de metableticus zal erin bestaan te wijzen op het feit dat, bovenop de goed begrensde medische limieten, er simultaan op andere vlakken zich analoge of identieke evoluties kunnen voordoen. Aldus kunnen wijzigingen of vernieuwingen in de geneeskunde gepaard gaan met min of meer simultane veranderingen in andere disciplines, zoals de filosofie, de psychologie, de sociologie, de politiek, de ethiek, de demografie, de diëtetiek, kunst en letteren, enz. (dit is het extrinsieke aspect van de geneeskunde).

M.a.w. kan de geneeskunde of de geschiedenis ervan zich niet enkel kunnen beperken tot de strikte beschrijving van relevante medische ontwikkelingen en ontdekkingen en/of tot het opstellen van biografieën van beroemde artsen, of tot een opstapeling van “Cochrane” studies

(intrinsieke aspect van de geneeskunde en actualisatie). Er is een globale meer omvattende aanpak noodzakelijk, maar dit vergt een significante mentaliteitsverandering in de richting van “Medical Humanities”, alsook het uittrekken van tijd om deze metabole doelstellingen te verwezenlijken.

Waarom dan niet in het kader van multidisciplinaire groepen (zoals KARVA bv.) in samenwerking met de universiteiten (want alle faculteiten zijn immers betrokken), werkgroepen oprichten, enerzijds om relevante info te vertalen in een multidisciplinair kader, zowel intrinsiek medisch, als extrinsiek volgens de hierboven vermelde mogelijke simultane beïnvloedingen. Een meer professionele, eventueel academische werkgroep, zou dan kunnen instaan voor de selectie en de verspreiding van deze informatie.

De problematiek van de progressieve verdwijning van het gedrukte woord blijft aanwezig. Boeken en tijdschriften hebben hun tijd gehad. We worden geconfronteerd met de snel voortschrijdende opmars van de, meestal ongecontroleerde, elektronische informatie, waarbij men zich vragen kan stellen nopens de correctheid en nopens de houdbaarheid ervan. Beschikkend over deze uitgebreide en diverse informatie ligt de weg open voor initiatieven voor een complementaire integrale zorgverstrekking.

Beschikkend over deze uitgebreide en diverse informatie kunnen er dan initiatieven genomen worden voor een complementaire, integrale zorgverstrekking.